

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

A young boy with a joyful expression, wearing a blue and red striped knit hat and a dark grey jacket with yellow accents, is holding hands with another person. The background is slightly blurred, showing an outdoor setting with some structures.

**10 VOORROORDELEN
OVER
VLUCHTELINGEN
ONTKRACHT**

INLEIDING

De vluchtelingen crisis in Europa overheerst al maanden de politieke actualiteit. Daarnaast is het thema ook thuis en onder vrienden een heet hangijzer. Veel mensen vinden het niet zo eenvoudig om hierover in debat te gaan en te reageren op reacties als “Ze pakken onze jobs af,” “Europa wordt overspoeld door migranten” of “We kunnen er toch niets aan doen”. Of misschien worstel je zelf nog met deze vooroordelen en vraag je je af hoe het nu werkelijk zit?

Amnesty International ontwikkelde een brochure met cijfers en argumenten die 10 verschillende vooroordelen omtrent de vluchtelingen crisis ontkracht. Het resultaat is een handig en toegankelijk boekje boordevol informatie voor jezelf en je gesprekspartners.

KORTE WOORDENLIJST

EEN MIGRANT

Een migrant is iemand die om verschillende redenen zijn land verlaat om elders te gaan wonen, tijdelijk of permanent. Sommige mensen migreren vrijwillig, anderen zijn gedwongen bijvoorbeeld door oorlog of vervolging.

EEN ASIELZOEKER

Een asielzoeker is een persoon die zijn land heeft verlaten op zoek naar internationale bescherming, maar die de status van vluchteling nog niet heeft gekregen. Tijdens de asielprocedure mag hij niet met dwang worden teruggestuurd naar zijn land. Bovendien mag niemand worden teruggestuurd naar zijn land als zijn leven of zijn vrijheid er in gevaar is (het non-refoulement-principe).

EEN VLUCHTELING

Een vluchteling is een persoon die zijn land ontvlucht uit vrees voor vervolging vanwege zijn ras, nationaliteit, identiteit, politieke overtuiging of sociale groep, en wiens regering niet meer wil of kan instaan voor zijn bescherming.

SUBSIDIARE BESCHERMING

Subsidiare bescherming is het statuut dat iemand krijgt die niet in aanmerking komt voor de vluchtelingenstatus, maar die niet kan terugkeren naar zijn land omdat hij of zij dan een reëel risico zou lopen op ernstige schade (zoals doodstraf, foltering of algemeen geweld door een conflict).

**Weet je niet altijd hoe je moet
reageren op uitspraken over migratie?
Deze gids helpt je om een sterk antwoord te
geven op 10 vooroordelen.**

1. “EUROPA WORDT DOOR MIGRANTEN OVERSPOELD.”

FOUT

De beelden van de aankomende migranten geven misschien de indruk dat ze Europa overspoelen, maavr de realiteit is anders. De cijfers spreken voor zich. De meerderheid van de migranten bevindt zich in ontwikkelingslanden. Mensen op de vlucht voor conflict blijven grotendeels in hun eigen land, of in de buurlanden, die vaak zeer beperkte middelen hebben. Zo verblijven op dit moment 4 miljoen Syrische vluchtelingen in de landen rondom Syrië. 7.6 miljoen Syriërs op de vlucht bleven zelfs binnen de Syrische grenzen.

Meer dan 60 miljoen mensen zijn wereldwijd op de vlucht. Slechts een klein percentage daarvan komt naar Europa. Zo bereikten volgens UNHCR tussen januari en oktober 2015 ongeveer 643.000 mensen Europa via de Middellandse Zee. Europa, één van de meest welvarende regio's ter wereld, heeft de middelen om deze mensen op te vangen.

Het is waar dat er nu veel meer asielzoekers toekomen dan pakweg een jaar geleden. Maar dit wil nog niet zeggen dat de huidige toestroom de capaciteit van Europa overstijgt. Integendeel, wij hebben de faciliteiten en middelen om vluchtelingen de bescherming te bieden die ze nodig hebben. Onze plicht van solidariteit met vluchtelingen vraagt dat we die nu – opnieuw - inzetten.

60M

60 miljoen mensen zijn wereldwijd op de vlucht voor oorlog, vervolging en armoede.

86%

86 procent van de vluchtelingen wereldwijd verblijft in ontwikkelingslanden.

643 000

Tussen januari en oktober 2015 bereikten ongeveer 643 000 mensen Europa via de Middellandse Zee.

7000

Ongeveer 7000 mannen, vrouwen en kinderen verdronken in de Middellandse Zee in de twee jaren na de grote scheepsramp in oktober 2013.

Deze migranten zetten voor het eerst voet op Europese bodem,
nadat ze gered werden op zee door de Italiaanse marine.

Sicilië © Amnesty International

GETUIGENIS

MAJID HUSSEIN, 22 JAAR, NIGERIA

« Europeanen denken dat we hier zijn om hen iets af te pakken, maar dat is niet waar. Velen van ons zijn studenten of artsen. We hebben alles verloren en we zullen nooit nog terugvinden wat we vroeger hadden. De migranten in Italië zijn aan hun lot overgelaten. Ze kunnen zich niet wassen en niet eten, behalve als ze in contact komen met organisaties. Als Europa echt gelooft in de waarden van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, moet iedereen op een gelijkwaardige manier van die rechten kunnen genieten. Ik heb geluk gehad, ik heb papieren gekregen, ik werk, ik spreek Italiaans. Beetje bij beetje integreer ik en leer ik de cultuur kennen. Dat moeten we delen, onze culturen. »

2. “ZE KOMEN ONZE UITKERINGEN EN ONS WERK AFPAKKEN.”

FOUT

Niemand krijgt een uitkering puur omdat hij een vreemdeling is. Mensen zonder papieren hebben enkel recht op dringende medische zorgen, met uitzondering van minderjarige kinderen in nood. Enkel het statuut van erkende vluchteling (of andere bescherming) geeft recht op toegang tot de arbeidsmarkt of tot een leefloon. Tijdens de asielprocedure heeft de asielzoeker enkel recht op materiële hulp, zijnde onderdak, eten en begeleiding. Hij of zij mag niet werken, tenzij de asielprocedure langer duurt dan zes maanden.

Tijdens de asielprocedure heeft een asielzoeker recht op onderdak, eten en begeleiding.

Vluchtelingen en migranten wachten aan de de Grieks-Macedonische grens.

© Richard Burton

Bovendien voeren migranten heel vaak laaggeschoolde en zware jobs uit, jobs die niet ingevuld geraken door Belgen. Zelfs met een diploma is het voor hen moeilijk om een beroep te vinden dat past bij hun specialisatie. Wanneer migranten werken, dragen ze bij aan onze economie, bijvoorbeeld door belastingen te betalen. Nog veel te vaak komen migranten in aanraking met discriminatie of uitbuiting op de arbeidsmarkt.

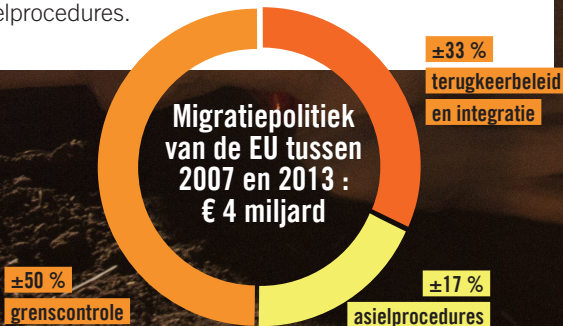
3. "IMMIGRATIE ONDERMIJNT DE OVERHEIDSFINANCIËN."

FOUT

Integendeel, volgens een rapport van de OESO brengt immigratie gemiddeld zo'n 3.500 euro aan fiscale inkomsten op per persoon per jaar. Door te sparen, te consumeren en belastingen te betalen, dragen migranten bij aan de economie en de publieke schatkist.

In 2014 bedroeg het budget voor het Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers (Fedasil) slechts 0,15 % van alle uitgaven van de Belgische administratie. De opvang van een asielzoeker kost tussen de 37,7 en de 40 euro per dag. Een groot deel van deze kosten keert terug naar onze economie via de jobs die ontstaan om de opvang te garanderen.

Ook de pogingen om de grenzen te sluiten kosten veel, vooral de bouw van muren met geavanceerde bewakingstechnologie. Tussen 2007 en 2013 besteedde de EU bijna 4 miljard euro aan het migratiebeleid, waaronder de terugkeer van onderdanen van derde landen en grenscontrole. Amper 17% (700 miljoen euro) was gewijd aan asielprocedures.

De EU investeert veel meer in grensbewaking dan in asielprocedures.

Migranten kamperen in de open lucht in Röszke.

Hongarije © Sebastian Brötzner

4. “WE WORDEN AANGEVALLEN DOOR CRIMINELEN EN TERRORISTEN.”

FOUT

Asielzoekers zijn mannen, vrouwen en kinderen die vluchten voor hun leven, op zoek naar een beter leven. In het geval van Syriërs, zijn ze juist slachtoffer van terreur en conflict, geen daders. Het zijn mensen zoals jij en ik, geen criminelen of terroristen. Die reizen zoals iedereen met het vliegtuig, eventueel met valse papieren, of worden geronseld binnen Europa.

Toch kan het niet worden uitgesloten dat er bij de asielzoekers ook mensen met kwade bedoelingen zijn. Daarom doen de veiligheidsdiensten een screening van de asielaanvragen. Dat is ook in België het geval. Het is de taak van de veiligheidsdiensten om erover te waken dat zware criminelen en terroristen niet de status van vluchteling krijgen.

Het VN-Vluchtelingenverdrag is hierover duidelijk: wie zich schuldig heeft gemaakt aan misdrijven tegen de mensheid, een ernstig niet-politiek misdrijf heeft gepleegd, of zich schuldig heeft gemaakt aan handelingen in strijd met de doelstellingen van de Verenigde Naties, heeft geen recht op het statuut van vluchteling.

Criminelen? Terroristen?

Families aan het begin van
de lange weg naar een nieuw leven.

Griekenland © Richard Burton

"We zijn niet gevaarlijk, we zijn in gevaar"

Solidariteitsmars Brussel.

België © Amnesty International

FOTO: GORPES

We
are
no

dangerous

WE ARE IN DANGER

5. “BELGIË DOET TE VEEL VOOR VLUCHTELINGEN.”

FOUT

Bij de behandeling van asielaanvragen en de toekenning van subsidiaire bescherming, is België gebonden door internationale verplichtingen. Het VN-Vluchtelingenverdrag van 1951 en Europese regelgeving bepalen wie in aanmerking komt voor het vluchtelingenstatuut of subsidiaire bescherming.

Datzelfde verdrag bepaalt bovendien dat vluchtelingen op dezelfde manier moeten worden behandeld als andere onderdanen wat betreft ondersteuning en bijstand. Zo hebben vluchtelingen recht op toegang tot de arbeidsmarkt of een leefloon van het OCMW. Werkloosheidsuitkering is pas mogelijk als een vluchteling al gewerkt heeft in België en dus al heeft bijgedragen aan het sociaal systeem.

In de afgelopen jaren is er een duidelijke stijging van erkenningen van vluchtelingen. Het aantal positieve beslissingen van het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) steeg van 29,4% in 2013 naar meer dan 60% vandaag. Dit is echter niet te wijten aan een wijzigend Belgisch beleid. Onder de aanvragers zijn veel Syriërs, Irakezen en Afghanen. Zij komen uit landen waar de nood aan bescherming in bepaalde gebieden zeer hoog is.

6. “EUROPA IS EEN ZEEF, WE MOETEN DE GRENZEN VERSTERKEN.”

FOUT

Integendeel, Europa is een echt fort. Aan de grenzen van Europa zijn overal muren opgetrokken, tussen Turkije en Griekenland, tussen Turkije en Bulgarije, rond de Spaanse enclaves in Marokko en sinds kort ook aan de Hongaars-Servische grens.

Prikkeldraad, afschrikwekkende barrières, radars, traangaskanonnen, bewegingsmelders: geavanceerde bewakings- en militaire systemen moeten zorgen voor goed bewaakte grenzen.

Ook een visum krijgen duurt vaak heel lang. Toch heb je een visum nodig om met het vliegtuig of een ander regulier vervoersmiddel toegang te krijgen tot Europa. Omdat een visum krijgen zo moeizaam verloopt, zien velen zich gedwongen om op een andere manier Europa te bereiken. Europa is dus allesbehalve een zeef.

Fort Europa.

Vluchtelingen zitten vast in het station van Bicske.
Hongarije © Sebastian Brötner

7. “MIGRANTEN EN VLUCHTELINGEN ONDERNEMEN

GEVAARLIJKE REIZEN OMDAT ZE ERVOOR KIEZEN OF OMDAT

ZE NIET BETER WETEN.”

FOUT

Migranten en vluchtelingen moeten hun land ontvluchten omdat ze vrezen voor hun leven. Dat kan je moeilijk een vrije keuze noemen. Volgens de statistieken is de meerderheid van de mensen die aankomen via de zee op de vlucht voor oorlog, conflict, vervolging, foltering of doodsbedreigingen.

In 2013 kwam 63% van de mensen die de Middellandse Zee overstaken uit Syrië, Eritrea, Afghanistan en Somalië, landen geteisterd door conflicten en massale schendingen van de mensenrechten. In 2014 waren de Syriërs en Eritreeërs goed voor meer dan de helft van de ongeveer 170.000 mensen die Italië bereikten via de zee. Dezelfde vaststelling geldt voor de eerste maanden van 2015. Ironisch genoeg houdt de verstrengde bewaking de migranten niet tegen, het dwingt hen gewoon om gevaarlijkere routes te nemen. Mensen op de vlucht voor conflict of oorlog zullen altijd proberen om hun leven te redden.

Zo worden ze in de handen gedreven van mensensmokkelaars, en moeten ze grote sommen geld betalen om toch in Europa te geraken, vaak via heel gevaarlijke routes of transportmiddelen. Vrouwen, mannen en kinderen verdrinken daardoor in zee of stikken in vrachtwagens. Gezinnen met jonge kinderen trekken te voet doorheen verschillende landen in de Balkan ondanks regen, koude en andere ontberingen. Het is dus juist het falende Europese migratiebeleid dat aan de basis ligt van de doden op weg naar Europa.

**Mensen die leven in oorlogsgebied of worden vervolgd,
zien vaak geen andere optie dan vluchten.**

Ontheemde Yezidi's op de vlucht.

Irak © Amnesty International

De tijdelijke stopzetting van reddingsacties zorgde er niet voor dat minder mensen de oversteek waagden, integendeel.

Reddingsactie van Mare Nostrum, augustus 2014.

Italië © Amnesty International

**8. “DE UITBREIDING
VAN DE ZOEK- EN
REDDINGSOPERATIES ZAL
MENSEN AANMOEDIGEN OM
DE OVERSTEEK TE WAGEN.”**

FOUT

Niets bewijst dat de zoek- en reddingsoperaties op de Middellandse Zee een aanzuigeffect hebben. Het aantal vluchtelingen en migranten nam zelfs toe nadat Italië de reddingsoperatie Mare Nostrum stopzette in oktober 2014, wat de oversteek dus nog gevaarlijker maakte. Meer dan 41.470 mensen zijn al in Italië aangekomen over zee tussen januari en mei 2015, toen er geen reddingsacties waren. De meeste mensen willen gewoon kost wat kost vluchten uit een extreem moeilijke situatie naar een veiligere plek, zelfs met gevaar voor eigen leven. Velen hebben geen andere keuze dan de oversteek te wagen.

9. “DE Vernietiging van de Schepen is een Goede ZAAK.”

FOUT

Het is niet duidelijk hoe overheden de schepen zouden kunnen vernietigen voordat ze worden gebruikt door de smokkelaars, zonder de vluchtelingen en migranten in gevaar te brengen. Tienduizenden migranten en vluchtelingen zouden zo vast geraken in een gewelddadig

Hoe kan je schepen vernietigen zonder vluchtelingen in gevaar te brengen?

Scheepswrakken op Lampedusa.

Italië © Sebastian Brötzner

conflictgebied. Deze acties zouden ook de schepen en vliegtuigen kunnen inzetten die de EU anders zou gebruiken om mensen op zee te redden. En dit alles zou mensen kunnen dwingen om nog gevaarlijkere manieren te zoeken om Fort Europa binnen te komen.

Gelijkaardige situaties (bootvluchtelingen in Azië aan het einde van de oorlog in Vietnam) toonden aan dat de smokkelaars na de vernietiging van de boten gewoon nog gevaarlijkere vloten bouwden.

10. “HOE DAN OOK, IK KAN

NIETS DOEN.”

FOUT

Voer mee actie op onze website www.aivl.be/sos-europa of word lid van onze organisatie.

Je kan ons ook steunen door een gift te doen via rekeningnummer **BE25 0000 0000 8282** met als mededeling “**SOS EUROPA**”.

Een gift van 50 euro zorgt ervoor dat we meer middelen hebben om actie te voeren. Zo kunnen we extra druk leggen op de Europese leiders om de crisis eindelijk efficiënt en met respect voor de mensenrechten aan te pakken.

Samen kunnen we bewijzen dat Europeanen niet tolereren dat mensenrechten van vluchtelingen en asielzoekers geschonden worden. Europa zette al enkele stappen in de goede richting, maar dit volstaat niet. We blijven druk uitoefenen op de Europese leiders zodat ze een eind maken aan deze situatie.

WELCOME

WELCOME

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Voor meer info kun je terecht bij onze campagne :
www.aivl.be/sos-europa

**AMNESTY INTERNATIONAL
VLAANDEREN**

Kerkstraat 156
2060 Antwerpen
België

Tel : +32 (0) 3-271.16.16

E-mail : amnesty@aivl.be

BE25 0000 0000 8282

Volg ons

www.facebook.com/AmnestyVlaanderen

twitter.com/amnestyvl

www.youtube.com/AmnestyVlaanderen

NOVEMBER 2015